

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **R. E.**
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Hugem Körblem
sídlem Hybernská 1007/20, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2023, č. j. MV-105396-4/SO-2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně dne 3. 8. 2023 se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o nové posouzení důvodů pro neudělení dlouhodobého víza za účelem studia. Žalovaný, stejně jako před ním Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky, žádosti žalobce o udělení dlouhodobého víza za účelem studia podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb. nevyhověl.

II. Vyjádření účastníků

2. Žalobce v podané žalobě namítl, že ke své žádosti doložil veškeré požadované dokumenty, má v úmyslu v ČR studovat, a proto žádá o pobytové oprávnění za tímto účelem. Samotné podání žádosti je náročné na čas i peníze a svědčí o tom, že žádost je vážná a opravdová. Uvedl, že si vybral stát a vysokou školu, vhodný studijní program a studijní obor, úspěšně absolvoval přijímací řízení, ke kterému doložil řadu dokumentů, zaplatil požadované poplatky. Studijní obor, který si vybral, navazuje na ukončené bakalářské studium a odpovídá i tomu, že žalobce pracuje v rámci administrativy v Ghana Education Service.
3. Odkázal na čl. 26 Všeobecné deklarace lidských práv a čl. 20 odst. 2 písm. f) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801, o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair, a namítl, že pobytové oprávnění za účelem studia má být spíše uděleno. Pokud má být neuděleno, důvodem musí být buď důkazy nebo závažné a objektivní důvody k domněnce o pobývání za jiným účelem. Žalovaný vyjádřil pochybnost o plnění účelů pobytu žalobcem, ale neuvedl ani, o jaký účel pobytu tedy žalobce usiluje. Neuvedl ani jediný důkaz ke svým závěrům a neuvedl objektivní důvody.
4. Závěrem uvedl, že jeho osobní poměry mu nebrání, aby po určitou dobu žil a studoval v zahraničí. Namítl i nevypořádání námitky, že pokud jeho kamarád pobýval na území ČR s jiným záměrem než studiem, není důvod očekávat, že tak bude činit i žalobce.
5. Žalovaný se ve věci podrobně vyjádřil a shrnul jak zjištěné skutečnosti, tak i své skutkové a právní závěry. Zároveň se vyjádřil k přípustnosti žaloby a navrhl její odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona číslo 150/2002 Sb. V případě, že by soud dospěl k závěru, že žaloba je přípustná, navrhl její zamítnutí jako nedůvodné.

III. Posouzení věci

6. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, dále též „ZPC“). O žalobě krajský soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonné podmínky (§ 51 s. ř. s.).
7. Žaloba není důvodná.

III.A. Přípustnost soudního přezkumu

8. Soud musel nejdříve posoudit, zda je vůbec žalobou napadené rozhodnutí způsobilé, aby bylo podrobeno soudnímu přezkumu.
9. Rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza je opětovným posouzením důvodů neudělení víza. Stejně jako rozhodování o udělení víza v prvním stupni ministerstvem tak zasahuje do veřejných subjektivních práv cizince, a je proto rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39. Byť se tedy jedná o postup, na nějž se subsidiárně vztahuje část čtvrtá správního řádu, a tudíž jsou na něj kladeny jiné nároky, výsledkem je rozhodnutí ve smyslu

s. ř. s., které tak svojí povahou splňuje vnitrostátní zákonné podmínky proto, aby mohlo být podrobeno soudnímu přezkumu.

10. Právní řád rozlišuje mezi krátkodobým a dlouhodobým vízem. Krátkodobá víza, tedy víza, která jsou vydávána na dobu do třech měsíců, jsou upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex). Dlouhodobá víza, tj. víza na dobu přesahující tři měsíce, jsou udělována na základě vnitrostátních právních předpisů, konkrétně na základě ZPC. Jednotlivé podoblasti jsou však upravovány směrnicemi, které jsou do českého právního řádu implementovány.
11. Podle článku 1 písm. a) stanoví směrnice 2016/801 podmínky vstupu a pobytu na dobu delší než 90 dnů na území členských států a práva státních příslušníků třetích zemí a případně jejich rodinných příslušníků za účelem výzkumu, studia, stáže nebo dobrovolnické služby v Evropské dobrovolné službě [...]. Podle čl. 2 odst. 1 věty první se směrnice 2016/801 vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří žádají o přijetí nebo byli přijati na území členského státu za účelem výzkumu, studia, stáže nebo dobrovolnické služby v Evropské dobrovolné službě.
12. V tomto případě byl žalobce příslušníkem třetí země, který žádal o přijetí na území členského státu na období delší než 90 dní za účelem studia, a jedná se tedy o studium (studenta) ve smyslu příslušné unijní směrnice. Bylo proto nutné směrnicí 2016/801 při posuzování žádosti o vízum zohlednit. Příslušná ustanovení ZPC, včetně důvodů pro neudělení dlouhodobého víza, proto musí být vykládána eurokonformně, v souladu s příslušnou směrnicí.
13. Podle § 51 odst. 1 ZPC se dlouhodobým vízem rozumí povolení, které po dobu platnosti opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na území a vycestování z území, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle odst. 2 téhož ustanovení, není na udělení dlouhodobého víza právní nárok. Ve stejném duchu také ustáleně judikuje Ústavní soud, který opakovaně konstatoval, že na udělení víza není právní nárok a neexistuje subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky (např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. II. ÚS 582/18).
14. Podle § 171 písm. a) ZPC jsou z přezkoumání soudem vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
15. Podle čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie („Listina“) má každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před soudem.
16. Nejvyšší správní soud v návaznosti na judikaturu Soudního dvora Evropské unie dovodil, že ani vnitrostátně, jak vyplývá z § 51 ZPC, ale ani na unijní úrovni neexistuje žádné subjektivní právo na udělení víza. Udělování víza je totiž vyjádřením svrchovanosti státu na jeho území. Na tento případ se však vztahuje směrnice 2016/801, ze které lze dovodit právo na spravedlivé a řádné projednání žádosti o povolení k pobytu. Nejedná se o hmotné právo na udělení víza, neboť subjektivní právo neexistuje. Jedná se o procesní právo na to, aby se orgány žádostí o vízum zabývaly a žádost byla řádně a spravedlivě projednána podle ZPC, který představuje implementaci směrnice 2016/801. Z důvodu existence tohoto práva na projednání, které je zaručeno právem EU, se uplatní i Listina. Podle té musí existovat i právo na účinný prostředek nápravy před soudem ve smyslu čl. 47 Listiny. Proto se dle Nejvyššího

správního soudu ustanovení § 171 písm. a) ZPC nepoužije v případech, kdy je účel pobytu, pro nějž je o dlouhodobé vízum žádáno, upraven unijním právem. (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, ze dne 30. 6. 2023, č. j. 4 Azs 224/2022-37, nebo ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018-50).

17. Na závěru, že je žaloba způsobilá soudního přezkumu i přes ustanovení § 171 ZPC nic nemění ani skutečnost, že dřívější rozhodovací praxe soudní výlukou z přezkumu těchto rozhodnutí připouštěla. Právní názor se totiž vyvinul v důsledku výkladu provedeného Soudním dvorem, jehož interpretační vodítka jsou pro Nejvyšší správní soud závazná. Nebylo proto potřeba předkládat věc k posouzení rozšířenému senátu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28). Předkládaný právní názor tedy není sporný, jak tvrdila žalovaná. Přípustnost soudního přezkumu je naopak přebírána Nejvyšším správním soudem i v dalších rozhodnutích a jedná se o ustálenou judikaturu. Žaloba proto byla způsobilá k projednání zdejším soudem.

III.B. Nevyhovění žádosti žalobce o dlouhodobé vízum

18. K rozhodovacímu procesu ve věcech udělení víza se vyjádřil i Ústavní soud, podle kterého je procesu vlastní jistá míra abstrakce a obecnosti, neboť mnohdy je třeba vycházet z určitých předpokladů, a nikoli objektivně zjiřitelných skutečností. Požadavek na obstarání vyčerpávajících, přesných a podrobných podkladů by totiž ve svém důsledku vedl k popření smyslu rozhodování o udělení víza. Zamýšlené jednání cizinců totiž nelze dopředu naprosto jednoznačně identifikovat a kvalifikovat. I dostatečně podložené obavy či nejasnosti mohou být důvodem způsobilým k neudělení víza, resp. k zamítnutí žádosti o nové posouzení (viz např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1149/13 ze dne 13. 6. 2013).
19. Udělení dlouhodobého víza má tedy jakožto postup podle části čtvrté správního řádu určitá specifika. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že je správní orgán povinen postupovat podle zákona, při jehož výkladu musí zohlednit i příslušnou směrnici. Své rozhodnutí také musí odůvodnit v tom smyslu, aby byly uvedeny dostatečně alespoň konkrétní právní i skutkové důvody, na základě kterých žalovaný ve věci rozhodl (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30). Zároveň se žalovaná musí v odůvodnění rozhodnutí vypořádat s námitkami žadatele, které uplatnil v žádosti o nové posouzení. Současně však podle § 180e odst. 3 věta druhá ZPC platí, že důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza nebo v souvislosti s odepřením vstupu na území. Žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza tak neslouží k uvádění nových skutkových okolností rozhodných pro kladné vyřízení žádosti. Je v zájmu žalobce, aby všechny rozhodné skutečnosti uvedl již v prvotní žádosti či v průběhu pohovoru (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2020, č. j. 1 Azs 79/2019-27).
20. Jelikož v projednávané věci je požadované pobytové oprávnění upraveno v právu Evropské unie, bylo možné přistoupit k zamítnutí žádosti o dlouhodobé vízum pouze v případě, že by byl dán některý z důvodů předpokládaných příslušnou směrnicí. V souladu s čl. 20 odst. 1 směrnice 2016/801 členský stát žádost zamítne, pokud cizinec nesplní obecné podmínky stanovené v článku 7, příslušné zvláštní podmínky stanovené v článku 11, nebo předloží doklady, které byly získány podvodně nebo byly padělány či pozměněny. V čl. 20 odst. 2 pak směrnice 2016/801 upravuje několik fakultativních důvodů zamítnutí žádosti. Jedním z nich je podle písm. f) situace, kdy má členský stát důkazy nebo závažné a objektivní důvody k domněnce, že státní příslušník třetí země by v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí.

21. Soud si vědom, že některé aspekty výkladu čl. 20 odst. 2 písm. f) směrnice 2016/801 jsou předmětem řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem Evropské unie (věc C-14/23 Perle). Krajský soud v Brně nicméně není soudem, který by byl povinen vyčkat na výsledek tohoto řízení, případně podat samostatnou předběžnou otázku (čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie). Soud proto sám toto ustanovení pro potřeby projednávaného případu vyložil. Z textu směrnice 2016/801 je jasné patrné, že důkazní břemeno ohledně domněnky zneužití pobytu za jiným než studijním účelem, nese členský stát (tj. jeho příslušné orgány). Dále je ze směrnice zřejmé, že členský stát musí mít pro zamítnutí žádosti k dispozici buď (i) důkazy nebo (ii) závažné a objektivní důvody, které směřují k domněnce, že státní příslušník třetí země by v zemi pobýval za jiným účelem, než pro který žádá o přijetí. Směrnice 2016/801 pojmy „důkazy“ a „závažné a objektivní důvody“ blíže nedefinuje, nicméně tyto pojmy používají shodně různé jazykové verze směrnice (srov. anglická: „evidence or serious and objective grounds“, německá: „Beweise oder ernsthafte und sachliche Anhaltspunkte“, francouzská: „des preuves ou des motifs sérieux et objectifs“, italská: „di prove o ha motivi seri e oggettivi“ nebo finská: „todisteita tai vakavia ja objektiivisia perusteita“).
22. Pro účely projednávané věci soud považuje za postačující konstatovat, že směrnici požadovaným důkazem může být za určitých výjimečných okolností i obsah pohovoru provedeného s cizincem na zastupitelském úřadu České republiky. Tak tomu bude tehdy, pokud již ze samotného průběhu pohovoru a ze skutečností sdělených cizincem je zcela zjevné, že studijní účel pobytu nebude naplněn. Relativně jednoduchá bude k posouzení situace, v níž cizinec tuto skutečnost sám přímo nebo nepřímo při pohovoru uvede. K podloženému závěru o zneužití pobytu za jiným účelem však může vést i kumulace řady dílčích, avšak závažných indicií – cizinec nezná buď vůbec nebo na potřebné úrovni jazyk, v němž bude studium realizováno, není schopen uvěřitelně popsat svou motivaci ke studiu, nezná podrobně podmínky a průběh studia, nezaplatil poplatky za studium, neví, proč si vybral ke studiu Českou republiku, nezná praktické podmínky života v České republice apod. K domněnce o zneužití pobytu k jinému účelu (než studijnímu) naopak nepostačuje pouze to, že cizinec odpovídá na otázky zastupitelského úřadu stručně či obecně. V takové situaci je na zastupitelském úřadu, aby vhodně volenými doplňujícími otázkami zjistil potřebné skutečnosti, případně na ministerstvu či žalované, aby dalšími postupy (např. ve spolupráci s příslušnou vysokou školou) obstaraly další důkazy, na nichž je možné založit použití čl. 20 odst. 2 písm. f) směrnice 2016/801 (srov. k tomu body 63–67 stanoviska generálního advokáta de la Tour ze dne 16. 11. 2023 ve věci Perle).
23. Správní orgány založily své závěry v této věci právě na pohovoru provedeném se žalobcem dne 8. 11. 2022 na Velvyslanectví České republiky v Akkře, jehož průběh byl zachycen v záznamu z pohovoru. Z předmětného pohovoru podle názoru soudu vyplynulo, že při srovnání zvažovaných škol (Německo, Švýcarsko) měla sehrát nejvýznamnější roli kvalita vzdělávacího systému, styl výuky a výše školného. Z těchto tří skutečností ale byl schopen žalobce konkrétně hovořit pouze o výši školného. O vzdělávacím systému ČR nebo o způsobu výuky na zvolené vysoké škole neposkytl žádné relevantní informace. Znal sice názvy tří předmětů – microeconomics 2, financial management a econometrics 2, nicméně neuměl definovat, co je to ekonometrie (věda kombinující matematiku, statistiku a ekonomii – aplikace matematické statistiky na ekonomická data – odpověď žalobce: „upřímně nevím, asi to bude vysvětlovat ekonomické jevy“) a v případě mikro – a makroekonomie uvedl: „Mikroekonomie se zabývá produkcí zboží v malém měřítku. Makroekonomie se zabývá produkcí zboží ve velkém množství.“ (Mikroekonomie zkoumá chování jednotlivců, domácností a

firem v ekonomické oblasti. Makroekonomie se zabývá národním hospodářstvím v jeho celkové podobě.) K motivaci uvedl, že z programu školy zjistil, že se může hodně naučit, navázat na předchozí studium a bude schopen přicházet s řešením ekonomických problémů, chce se „stát věhlasným profesorem v Ghaně a pokračovat v práci pro Ghana Education Service.“ O nákladech na studium byl informován.

24. Z pohovoru nevyplývalo, že by žalobce neměl dostatečnou znalost anglického jazyka, otázkám rozuměl, byl schopen na ně odpovídat. Z pohledu soudu nicméně nebyl schopen podat relevantní informace o své motivaci. Tvrzení, že se chce stát věhlasným profesorem v Ghaně, sice soud chápe a jistě ho lze prohlásit za motivaci, nicméně při celkovém pohledu na žalobcem poskytnuté informace se jeví jeho odpovědi velmi nevěrohodné. Uvedl sice, že z programu školy zjistil, že se může hodně naučit, navázat na předchozí studium a bude schopen přicházet s řešením ekonomických problémů, ale takové konstatování je při srovnání s jeho ostatními odpověďmi zcela obecné. Už z neschopnosti správně definovat obsah alespoň tří předmětů z prvního semestru studia soudu vyplývá, že se žalobce s programem studia fakticky vůbec neseznámil a jeho informace o studiu jsou zcela minimální a formální. Žalobce jako absolvent souvisejícího bakalářského oboru nebyl schopen definovat správně ekonomické disciplíny jako mikro – a makroekonomii, jejichž pochopení je základem pro vnímání ekonomiky jako takové, a soud by tuto znalost očekával od absolventa všeobecného středního vzdělání, natož od vysokoškolsky vzdělaného ekonoma. Z odpovědi žalobce vyplývá, že reálně vůbec netuší, co by měl na vysoké škole v ČR studovat (a zjevně tomu odpovídají i očekávání v oblasti výsledku). Soud v tomto smyslu vyjadřuje i určité pochybnosti o přijímacím řízení, které podle žalobce mělo být kombinací ekonomických a manažerských otázek, nicméně to není předmětem hodnocení v nyní projednávané věci.
25. Pokud jde o žádost o nové posouzení, tak v ní sice žalobce polemizuje se závěry správního orgánu prvního stupně, nicméně z pohledu soudu neuvádí nic, co by mohlo změnit závěry, které přijal již správní orgán prvního stupně.
26. Relevance informací o studiu, které měl žalobce získat od svého kamaráda A. A., je pro soud dosti pochybná, neboť, jak vyplývá ze správního spisu, právě pan A. studium na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě nedokončil a namísto studia se věnoval výkonu zaměstnání, tj. nenaplnil důvod, pro který mu bylo poskytnuto vízum. Samozřejmě nelze z jednání pana A. dovozovat, že žalobce bude postupovat stejně (jak případně namítá žalobce v žádosti o nové posouzení), avšak jistě z jeho jednání lze usuzovat na to, jaké informace o studiu od něj žalobce mohl získat, zvláště v případě, kdy žalobce pana A. uvádí jako svůj hlavní zdroj informací o studiu v Brně.
27. Znalost praktických podmínek života v ČR žalobce se i v žádosti o nové posouzení prakticky omezila na konstatování, že v ČR je studium levnější než jinde v Evropě, je tu vysoká míra bezpečnosti a Brno je známé jako studentské město. Tato konstatování nepovažuje soud za prokázání znalosti praktických podmínek života v ČR, neboť jsou to naprosto obecné nic nevypovídající floskule.
28. V rozsudku ze dne ze dne 29. 1. 2024, č. j. 55 A 50/2022-43, zdejší soud uvedl, že jedna z důležitých, ale závažných indicií směřující k závěru o zneužití pobytu za jiným účelem než studiem, je i fakt, že žadatel nezná podrobně podmínky a průběh studia. Se žalobcem se nelze ztotožnit v tom, co uváděl v žádosti o nové posouzení, tedy že v pohovoru uvedl dostatečné informace, které jsou obvyklé u studenta, který teprve začíná studovat a řeší začátek studia,

nikoliv jeho ukončení. Soud považuje za vhodné zdůraznit, že žalobce neusiloval o pětileté vysokoškolské studium, ale „pouze“ o dvouleté navazující studium, jehož cílem mělo být dosažení inženýrského vysokoškolského titulu. Žalobce nebyl a není v pozici „obvyklého“ začínajícího studenta. Sám je totiž již absolventem vysokoškolského studia a jako cizinec si (alespoň dle svých slov) vybíral mezi univerzitami v Evropě, kde si chtěl vzdělání doplnit, a to jistě s ohledem na svou (byť nijak konkrétně a určitě vyjádřenou) motivaci ke studiu. Lze proto očekávat, že žalobce by měl mít zcela jasnou představu, co konkrétně chce studovat a jak to v praxi využít. To logicky předpokládá, že by se měl seznámit s nabízenými studijními programy, vyhodnotit si jejich obsah a očekávaný výsledek studia vzhledem ke svým potřebám a v důsledku toho by měl být schopen zcela jasně popsat obsah zvoleného studijního programu, *nota bene* pokud chce studovat ve vyšším věku, investovat do studia nemalé finanční prostředky a přemýšlí nad další akademickou kariérou v zemi svého původu. Jinými slovy, od zájemce o navazující vysokoškolské studium lze očekávat podstatně hlubší znalosti a konkrétní informace o vybraném studijním programu, jeho průběhu i ukončení studia. Ty žalobce ale neprokázal ani v pohovoru ani jejich absenci blíže srozumitelně nevysvětlil v navazující žádosti o nové posouzení. Pokud žalobce neprokázal znalosti studijního programu, obsahu studovaných předmětů a způsobu zakončení studia, soud nerozumí tomu, jak mohl žalobce dospět ke zjištění, že studium v Brně bude více prakticky zaměřené než studium v Ghaně (Německu či Švýcarsku).

29. Správní orgány se s ohledem na obsah pohovoru dostatečně snažily ozřejmit skutkový stav, aby jej mohly co nejvěrohodněji vyhodnotit. Odpovědi žalobce lze pak hodnotit jako natolik nedostatečné, že vedou odůvodněné k domněnce, že vízum nebude sloužit požadovanému účelu.
30. Ministerstvo i žalovaný odůvodnili, proč jsou odpovědi žalobce nevěrohodné, nepřesvědčivé, a proč z pohovoru vyplývá nedostatečná motivace a pochybnosti o faktickém účelu pobytu. S tímto hodnocením se soud ztotožňuje. Soud tedy dospěl obdobně jako správní orgány k závěru, že tvrzení žalobce ohledně zamýšleného studia v České republice nebylo věrohodné. V projednávané věci měly správní orgány k dispozici důkazem (pohovorem) podloženou domněnku, že žalobce ve skutečnosti nebude plnit deklarovaný účel pobytu. Tato domněnka je dostatečná k naplnění podmínek pro neudělení víza podle čl. 20 odst. 2 písm. f) směrnice 2016/801.
31. *Obiter dictum* soud poznamenává, že nepřehlédl, že žádost žalobce byla zamítnuta podle § 56 odst. 1 písm. a) ZPC, tj. z důvodu, že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti, resp. že se žalovaný nepodařilo ověřit údaj týkající se žalobcem deklarovaného účelu pobytu. Tento zákonný důvod ovšem na projednávaný případ nedopadá. Pokud totiž měly správní orgány důvodné pochybnosti ohledně toho, zda cizinec bude plnit účel pobytu, měly žádost zamítnout z důvodu uvedeného v § 56 odst. 1 písm. h) ZPC, podle kterého ministerstvo cizinci dlouhodobé vízum (s výjimkou víza podle § 33 odst. 3) neudělí, jestliže jsou zjištěny skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec po skončení pobytu stanoveného dlouhodobým vízem neopustí území nebo že dlouhodobé vízum hodlá zneužít k jinému účelu, než je uveden v žádosti o udělení dlouhodobého víza. Toto ustanovení totiž odpovídá výše uvedenému článku směrnice 2016/801; výraz „sou zjištěny skutečnosti“ je pak třeba v souladu se směrnicí vykládat tak, že správní orgán má k dispozici důkazy nebo závažné a objektivní důvody. Ze znění ustanovení § 56 odst. 1 písm. h) přitom nevyplývá pro správní orgány povinnost zjišťovat konkrétní skutečnosti, tj. za jakým konkrétním účelem hodlá žalobce pobyt zneužít (rozsudek Městského soudu v Praze, ze dne 23. 3. 2018, č. j. 6 A

85/2015-34). Žalobce nicméně tuto nezákonnost v žalobě nenamítl, a soud tak není oprávněn k ní přihlížet. Ostatně, i kdyby namítnuta byla, ke zrušení rozhodnutí žalované by v tomto případě nevedla, neboť výsledek řízení by byl stejný i při užití odpovídající právní úpravy, srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007-87.

32. Na právě uvedené závěry pak nemají vliv ani další námitky žalobce. Především je nerozhodné, že žalobce doplnil či rozvedl svá tvrzení uvedená při pohovoru v žádosti o nové posouzení, neboť žádost ani žaloba neslouží k uvádění nových skutkových okolností rozhodných pro kladné vyřízení žádosti. Žalobce měl všechny rozhodné skutečnosti v míře dostatečné pro kladné vyřízení tvrdit a dokládat již v prvotní žádosti o vydání dlouhodobého víza nebo v průběhu pohovoru (§ 180e odst. 3 věta druhá ZPC).
33. Námitka, že čas, energie a peníze, které žalobce investoval do získání potřebných podkladů, dostatečně prokazují jeho silnou motivaci ke studiu, je nedůvodná. Povinnost doložit k žádosti o udělení víza veškeré požadované dokumenty vyplývá z § 31 ZPC. Předložení všech dokumentů tak, aby žádost měla všechny povinné náležitosti, je předpokladem k tomu, že se jí ministerstvo bude vůbec moci zabývat. Ověření deklarovaného účelu a zjištění skutkového stavu věci je pak následně cílem řízení o udělení víza, které je zahájeno až podáním žádosti se všemi formálními náležitostmi.
34. K argumentaci bodem 14 preambule směrnice 2016/801 soud podotýká, že nezpochybňuje účel směrnice, jímž má být zjednodušení a zlepšení podmínek vstupu do Evropské unie pro příslušníky třetích zemí za účelem studia a stáží. Současně ale poukazuje na bod 41 odůvodnění směrnice: „[v] případě pochybností ohledně důvodů žádosti o přijetí by členské státy měly mít možnost provést příslušné kontroly nebo požadovat doložení některých skutečností, tak aby v jednotlivých případech mohly posoudit, jakému výzkumu, studiu, stáži, dobrovolnické službě, programu výměnných pobytů žáků nebo vzdělávacímu projektu či činnosti au-pair se žadatel hodlá věnovat, a mohly bojovat proti zneužívání nebo nesprávnému využívání řízení, které stanoví tato směrnice.“ Naplňování účelu směrnice tedy neznamená, že by mohla být zneužívána k jiným účelům, jak se lze důvodně domnívat v případě žalobce.
35. Pokud jde o odkaz žalobce na čl. 26 Všeobecné deklarace lidských práv, podle které má každý právo na vzdělání, soud k ní uvádí, že žalobci nikdo jeho právo na vzdělání neupírá. Z deklarace ovšem neplyne žádné subjektivní právo na studium v České republice. Aby bylo žalobci umožněno studium v České republice je třeba splnit vnitrostátní a unijní podmínky, které žalobce nesplnil.

IV. Závěr a náklady řízení

36. Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
37. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, 31. května 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce